

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 606. An in aliis quoque casibus, & necessitatibus idem servandum circa numerum testium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

96. n. 3. moribus tamen & consuetudine remissum est de numero testium. Lauterb. l. c. hancque consuetudinem generaliter receptam, probandam ait Brunem. c. 2. de test. 63. quod tamen alii negant propter generalitatem illius. Ut autem dicta consuetudo & remissio numeri septenarii locum habeat, non sufficit morbum contagiosum grassari in civitate vel loco; sed requiritur, ut ipse testator vel ejus domus lue infecta. Reufner. de testam. p. 4. c. 17. n. 12. Muller. l. c. lit. n. Lauterb. l. c. §. 40. nisi tamen tanta sit pestis, ut licet ille & ejus domus sit à lue immunis, ob incolarum metu pestis aliò emigrantium inopiam vix à sano numerus ille testium congregari possit. Lauterb. Muller. l. c. cum Befold, &c. In eo autem casu quot requirantur testes, non ita convenit inter AA. dum aliqui requirunt quinque, ut Reufn. l. c. p. 2. c. 17. n. 17. Roland à valle. vol. 1. conf. 81. n. 14. §. 47. Mascard. de prob. concl. 1322. n. 18. Clar. l. c. de Lugo. de 7. §. 7. Tom. 2. d. 24. n. 7. citans Dian. & plures alii apud Muller. l. c. lit. y. Alii duos aut tres, ut in Camera observari testantur. Mynsing. l. 2. obs. 96. Gail. L. 2. obs. 118. n. 18. & inter illos testes computant aliqui Notarium, ut Wesenb. h. e. n. 10. quod negant alii apud Muller. l. c. lit. d. de cetero inter hos duos testes computari etiam feminam tenent Hahn. ad Wesenb. l. c. v. præter Notarium. Lauterb. cit. §. 41. citatis Carpz. & Befold. dicens communem; eò quòd tempore pestis obiter jus gentium, admittens etiam feminas ad testificandum. quin & valere testamentum tale conditum coram duabus feminis tradunt apud eundem Lauterb. Vultejus Jurisp. Rom. c. 73. n. 36. Berlich. Mev. &c. tutius tamen esse, si solum in subsidium admittantur, ubi non est copia maculorum, apud Eundem monent Farinac. de testib. l. 2. q. 59. n. 73. Fab. in cod. de testam. def. 6. Ripa de peste. c. 11. n. 19. Strick. de cautel. testam. c. 6. §. 4. quia & eas absolute non admittendas nisi in defectum maculorum, ait Muller. l. c. lit. u. cum Covar. inc. cum esse. h. e. Sufficere quoque in aliquibus locis solum Parochum vel cum uno alterove teste, astruit Lauterb. l. c. citatis Befold. & Mynsing. Hahn. testante etiam de tali consuetudine univ. sal. in Ostfrisia. Unicum tamen testem, etiam si exceptione majorem, etiam hærede offerente se se ad juramentum suppletorium, non sufficere, tradit cum Carpz. L. 6. resp. 13. Lauterb. §. 42. domesticos quoque, etsi probationis, non tamen solemnitatis necessaria gratiã admitti in testes posse asserunt Lauterb. Muller. l. c. de cetero circa testes solemnitates ceteræ etiam tempore pestis observandæ, nimirum, quòd debeant esse rogati. Faber. l. c. def. 5. n. 5. Ripa. l. c. n. 42. Lauterb. n. 41. Boër. de test. 228. n. 7. Muller. l. c. contra Berlich. p. 3. concl. 5. n. 29. Carpz. p. 3. c. 4. d. 8. & alios plures apud Muller. non tamen necessariam esse rogationem solennem, ita ut etiam in via publica transeuntes advocari possint, cum Brunem. ad l. 8. c. de testam. Richt. & alii habet Lauterb. Item requiritur, quòd debeant esse præsentés corpore & animo, sive videre & audire testatorem. L. 32. c. de fideicom. sive de cetero stent è longinquo ante fores ædium, ad fenestras, in via publica, testatore peste infecto, jacente in fenestra, & voluntatem suam declarante. Roland. à valle. vol. 1. conf. 81. n. 22. Farin. de testib. l. 3. tit. 7. q. 69. c. 6. n. 158. Lauterb. §. 42. Carpz. Befold. & alii apud Muller. iis consentientem, qui tamen addit ex Str. y. k. probabile esse, quòd sufficiat adesse testes, quibus vox testatoris nota, ut non facile circa illam errent, si solum audiant, etsi non videant testatorem. Item, si testamentum hoc factum

est in scripto, subsignatio & signacula testium requiruntur, uti & diei adscriptio, ut de eo, quod novissimè factum, appareat. Muller. l. c. Item requiritur in testamento tempore pestis condito pro forma substantiali hæredis institutio, quibuscunque demum verbis ea concipiatur. Muller. l. c. lit. x. Ac denique in hoc testamento legitima liberis & parentibus titulo honorabili relinquenda, ita ut non sufficiat eam postmodum ab hæredibus offerri. Faber. l. c. tit. 5. def. 6. n. 3. §. 6. Carpz. p. 3. c. 4. def. 11. Muller. l. c. lit. n. nullibi enim in jure hoc testamentum ab his solemnitatibus necessariò adhibendis exemptum est. & pro regula habendum, in testamento pestis tempore condito de jure communi præter consociationem testium nihil remissum esse. cit. l. 8. c. de testam. & ibi Brunem, neque iis consuetudine derogatum constat. Illud hic notandum, quòd tale testamentum non solum valeat in loco pestis infecto; sed etiam in aliis. Carpz. p. 3. c. 4. d. 5. n. 6. Berlich. p. 3. concl. 5. n. 32. Gail. L. 2. obs. 123. & alii, quos citant & sequuntur Lauterb. & Muller. l. c. cit. valorque illius de jure communi, etsi morbus cessarit, durat in perpetuum, quamdiu testator illud non immutavit. Lauterb. §. 43. citatis Carpz. Berlich. Mevio &c. Contrarium cum Struvio. Valq. & aliis dicente Muller. cit. th. 21. lit. n. nimirum valere hoc testamentum tamdiu, quamdiu testator est peste correptus, vel domus ejus infecta; & cessante peste valere solum intra annum. Arg. §. 2. Inst. de excusat. tutor. & curat. cum postea detur solemnitates omittas supplendi copia, & quòd statutum fuit pro necessitate temporis, necessitate cessante; etiam cessare debeat. c. quod pro necessitate. 1. q. 1.

Quæst. 606. An in aliis quoque casibus necessitatis idem servandum circa numerum testium.

REsp. In hoc quoq. AA. videntur non convenire, sic. v. g. dum peregrinus in via, vel navi habitans, nec morbo correptus, mortem sibi imminere sentiens, coram duobus vel tribus testibus itineris locis, quia plurium copia haberi nequit, facit testamentum, illud non valere ex defectu septem testium, sentiunt Stryck. tr. de caut. testam. c. 14. per tot. Harp. d. de testam. pagan. th. 44. n. 3. & DD. communiter, ut inquit Lauterb. l. c. §. 44. sic formam testandi, non à calu & necessitate, aut absoluto testatoris arbitrio, sed à lege sic disponente dependere, & hinc dicendum quòd morientibus in villa non aliter quam cum solemnitate præscripta, id est, coram septem testibus testari permittitur, ait Muller. inst. qui testam. fac. poss. th. 22. non obstante Novell. 41. Leonis, ubi dicitur; Sancimus, ut in civitatibus quinque testibus stabilitum testamentum, in itineribus vero & agris aliisque locis inhabitatis trium testium confirmatio suscipiatur &c. utpote quæ in Germania, imò nec in Oriente nullam legis auctoritatem obtinuit teste Cujac. L. 31. obs. 31. proinde; ut Idem Muller. qui in tali casu necessitatis impeditur facere testamentum solenne, pati debet id fieri, quod leges desiderant, nimirum ut bona perveniant ad successorem sanguine junctum; cum nulla adsit moralis necessitas, quæ extra casum expressum tuadeat quid diversum; nisi forte cit. Novell. alicubi recepta. Et pro hac sententia tanquam juri & rationi conformet citat Ludv. vel. de ult. volunt. p. 2. c. 1. pag. 212. Stryck. de testam. russ. c. 2. a. num. 18. Jo. Harp. ad §. 3. Inst. de testam. num. 39. Ferdin. Harp. d. de testam. paganor. in hostico condit. th. 204. n. 3. &c. Ac denique concludit cum Stryck.

in conscientia tale instrumentum in itinere factum non obligare successuros proximè ab intestatò, ut illi testamento minùs solenni acquiescant, & hæreditarem externo relinquunt. Nihilominùs in tali casu sufficere quinque testes, ductò argumento à testamento ruri facto tenent. Decius. p. 2. *conf.* 284. n. 1. Paril. vol. 3. *conf.* 46. n. 23. *in fin.* Tholosan. *in synrag. jur.* l. 42. c. 3. n. 18. Faber. *in cod. l. 6. tit. 5. def.* 2. n. 14. & *seq.* Brunem. *ad l. ult. c. de testam.* & alii citati à Muller. quin & sufficere duos, dum plures haberi nequeunt, apud eundem tradunt Castrens. *ad l. 10. c. commun. de success.* n. 4. de Marfil. *ad l. 1. §. præterea. ff. de quest.* n. 88. & 89. Simon de Prælis. *de interp. ult. volunt.* l. 1. *solut.* 12. n. 15. & 16. Menoch. vol. 4. *conf.* 351. n. 32. & *seq.* & alii, quorum quidam, ut & Mascard. *de prob. vol. 3. concl.* 1359. n. 48. Reufner. *tr. de testam. p. 3. c. 12. n. 19.* Barry. *de success.* l. 1. *tit. 2. n. 7.* Restringunt id ad testamenta eorum, qui devotionis gratià peregrinantur. Specificat hoc ipsum ex Mevio. *Lauterb. cit.* §. 44. in eo, qui graviter vulneratus à latronibus, coram auriga & famulo fecisset testamentum. Re& tamen monet, in hujusmodi casibus ad omnes circumstantias & locorum consuetudines respiciendum.

Quest. 607. Testes testamentarii quinam esse possunt, vel non possunt.

I. Resp. Primò in genere: hi testes debent esse habiles ad testandum, hoc est, tales, quos neque natura impedit, nec lex prohibet testari, ut habet communis, & dictum est *ad tit. de testib.* qui enim hac de causa in aliis causis, etiam in testamento testes esse non possunt. Requiritur autem, ut hæcabilitas adsit tempore, quo fit testamentum; non autem tempore mortis testatoris juxta expressum textum. *L. 22. §. 1. ff. qui testam. fac. poss.* ubi: conditionem testium tunc inspicere debemus, cum signarent, non mortis tempore. unde si quis eorum non fuerit pubes, etsi tempore mortis testatoris sit factus pubes, nihil prodest, sed testamentum manet invalidum. & è contra si quis tempore facti testamenti fuerit integræ famæ, validum manet testamentum, etsi idem tempore mortis testatoris redditus infamis, adeoque ad testandum inhabilis. Circa quod postremum tamen observat Muller. *ad stru. in ff. qui testam. fac. possunt. th. 11. lit. y.* cum Carpz. *p. 3. c. 3. d. 37. juncto. c. 4. d. 9.* Quòd si ex testibus omni exceptione majoribus adhibitis in testamento nuncupativo aliquis post modum redditus infamis. v. g. ob furtum commissum, non noceat, si Notarius publicus cum suis testibus ultimam voluntatem testatoris exceperit, ac desuper instrumentum publicum confecerit; eò quòd illud absque adminiculo probet, secus sit, ubi instrumentum nullum desuper factum; eò quòd tunc testes juratò deponere debeant de voluntate testatoris, ad quod requiritur, ut testes tempore depositionis sint habiles, ut Carpz. *L. 3. resp. 87. n. 10. & 11.* Brunem. *ad l. 1. c. de testam. n. 7.* Ziegler. *de testam. temp. pest. th. 28.* non obstante aliàs. *L. 4. & seq. ff. testam. quemad. aper.* ubi requiritur, ut signatores, hoc est, testes tempore aperiendarum tabularum apud Prætozem signa sua recognoscant, & pro testamento testimonium ferant; cum illa sigillorum inspectio non sit specialis aliqua testamenti solennitas, sed ad majorem tantum illius probationem, quæ etiam testibus factis inhabilibus, vel etiam mortuis ex ipsa eorum & testatoris subscriptione haberi potest. Muller. *l. c. lit. d.* Lauterb. §. 63. de cætero ex Principum liberalitate, ut inquirunt Muller. & Lauterb. *ll. cit.* Sufficit,

etiamsi tempore conditi testamentiabilitas solùm fuerit putatitia. v. g. si testis, nullà mota ei controversià de statu seu habilitate, communi opinione civium habitus pro pubere, libero, mare, cum revera esset impubes, servus, sœmina juxta. §. 7. *Inst. & l. 1. c. de iis qui fac. poss.*

2. Resp. Secundo in specie: ratione personæ suæ, naturâ, seu ex defectu corporis vel animi inhabiles sunt furiosi. §. 6. *Inst. & l. 20. §. 4. ff. cit. ut. idem est de mente captis;* cum nulla sit distinctio inter eos & furiosos quòd ad sanitatem mentis. *L. 17. ff. eod.* nisi tempore lucidi intervalli. *cit. l. 20.* & in genere qui planè vel perfectum de hoc negotio judicium non habent. Lauterb. *l. c. §. 60.* Item impuberes. *cit. §. 6.* etiam infantiâ sint majores. Lauterb. *l. c.* Vinn. *in cit. §. 6. n. 2.* Item surdi & muti etiam disjunctim accepti, ut Lauterb. *cit. §. 6. & l. 9. c. de testam.* Item cæci. Arg. *cit. l. 9. & 2. c. b. t.* quia necesse est testes audire & videre testatorem, quamvis quòd ad cæcum contrarium, nimirum eum saltem, ubi communium negotiorum cognitionem habet testem esse posse in testamento nuncupativo, dicit Math. *in dissert. de testimon. cæci, & in testam. c. 2.* apud Muller. *l. c. th. 12.* uti & è contra, quòd surdus esse possit testis in testamento scripto. Arg. *l. 20. §. 9. h. t.* ubi dicitur non exigi intelligentiam sermonis; perinde autem videatur, testatoris linguam non audire, & eandem non intelligere, quæ tamen videntur esse contra communem.

3. Resp. Tertiò: ratione personæ absolute à lege prohibentur testari primò, quos leges intestabiles esse jusserunt, ut ii etiam in testamento testari nequeant. *L. 18. §. 1. l. 26. c. §. 6. Inst. de testam.* Muller. *l. c. th. 11. lit. β.* cujus tamen contrarium notat. *th. 12.* cum Lauterb. cum filius familias facere non possit testamentum, possit tamen esse testis. unde citat. *ll. sic interpretandæ,* ut procedant de iis, qui ex delicto seu imp. obitate sua sunt intestabiles, ut etiam dicitur *cit. §. 6.* Secundo servi (id, mancipia; aliud enim est de famulis, qui sunt homines liberi) *cit. §. 6. l. 32. ff. de reg. jur.* quòd etiam Lauterb. *l. c. §. 61.* reducit ad scriptitios. *L. 21. in fin. c. de agricol. & cens. quin & homines,* ut vocant, proprios juxta *cit. l. 32.* Verùm de iis in hiisce partibus videtur contrarium habere consuetudo. Tertiò mulieres. juxta §. 6. *Inst. de testam.* Clarus, §. *testamentum. q. 55. n. 2.* dicens communem. nec obstat, quòd in judiciis admittantur in testes; non enim valet argumentum à testimonio judiciali ad testamentarium exemplo Hæreticorum & Judæorum. Lauterb. §. 62. Muller. *tit. 13. lit. ζ.* idem dicens de hermaphroditis, si sexus muliebris prædomineatur. *L. 10. ff. de stat. homin. c. si testes. §. hermaphroditus. q. 3.* Sed neque de Jure Canonico admittitur in testem testamentariam, etiam in causis profanis. Alex. vol. 2. *conf.* 70. n. 13. Clarus *l. c. n. 3.* dicens veriozem & communiozem. Covar. *in c. cum esset. h. t. Fagn. ibid. n. 36.* Zoës. *in ff. h. t. n. 47.* Pirh. *h. t. n. 12.* Muller. *l. c.* contra Paris. *L. 3. conf. 51. n. 16.* & alios quosdam. ex ea etiam ratione, quòd ubicunque non reperitur aliqua dispositio Juris civilis expressè immutata à Jure Canonico, non debeat induci repugnantia inter Jus Canonicum & Civile. Etsi aliàs mulier esse possit testis de Jure Canonico, etiam in utroque foro, ut Clarus, in testamento ad pias causas, & de Jure Civili in testamento militis, & condito inter liberos, de quo infra. Quarto licet aliqui Monachos & Religiosos seu regulares excludant à testificatione testamentaria, eò quòd æquiparentur servis, ut gl. *in l. Tadius. §. 1. ff. de*